

ȘTAMPILE ALE OFICIILOR DE SORTARE DIN TRENURI SPITAL

A2

CACHETS OF THE SORTING OFFICES IN THE HOSPITAL TRAINS

Au existat nouă tipuri de trenuri spital, astfel:

- 1- trenuri spital simple (Spitalzug, Spitalszug)
- 2- trenuri spital permanente (Permanenter Krankenzug)
- 3- tr. spital ale căilor ferate de stat (Staatsbahnkrankenzug)
- 4- tr. spital în vagoane de dormit (Schlafwagenkrankenzug)
- 5- tr. spital pentru boli infecțioase (Infektionskrankenzug)
- 6- trenuri spital ale Crucii Roșii (se cunosc 4 trenuri)
- 7- trenuri spital ale Ordinului Suveran de Malta (A - G)
- 8- trenuri spital sub patronaj (se cunosc 6 trenuri).
- 9- trenuri spital cu funcție de navetă (posibil rapide?).

Pacienții acestor trenuri erau sortați în stații și puncte de asistență medicală din care multe se organizau chiar în stațiile de cale ferată și în incinta gărilor principale.

La bordul unora dintre ele au funcționat secții poștale de colectare, sortare și distribuție a corespondenței, încadrate cu personal militar cu atribuții poștale, sub autoritatea poștei militare, care a aplicat diferite tipuri de ștampile de serviciu. În general acestea conțin o indicație a serviciului poștal, de tipul FELDPOST SORTIERSTELLE. Alte trenuri, ca cele ale Ordinului de Malta, au folosit ștampila de serviciu specifică, pentru confirmarea originii militare, predând corespondența în gări sau la OPMA permanente. Aceste ștampile conțin codul trenului, o literă de la **A** la **G**.

Nu se cunoaște existența certă a unor unități de servicii poștale la bordul tuturor trenurilor spital. Conform practicii generale, este posibil ca la majoritatea acestora, serviciul poștal prestat să fi fost doar de colectare și eventual de distribuție a corespondenței. Probabil că unele dintre trenurile spital parcurgeau rute fixe, cel puțin temporare, ceea ce le permitea să joace rolul de oficii ambulante colectoare și de sortare.

Natura militară a corespondenței colectate la bordul lor a fost certificată întotdeauna prin aplicarea de ștampile oficiale, ceea ce conferă trenurilor o funcție semi-poștală, de oficiu colector. Pentru că aceste servicii nu erau prestate în cadrul sistemului Feldpost care era supus unui regulament specific și încadrat cu personal sub comanda Direcțiilor Poștale ale armatei, acestor ștampile nu li se poate atribui un rol poștal dincolo de simpla activitate de cenzurare și de colectare a corespondenței, pentru a fi predată în continuare sistemului poștal militar sau civil.

Dar opinia mea este că natura specială a trenurilor spital le conferă acestora un rol de **oficii ambulante provizorii**, activând în interesul dar în afara sistemului Feldpost.

Nu se cunosc toate detaliile acestui tip de serviciu special.

Nine types of hospital trains existed, as follows:

- 1- ordinary hospital trains (Spitalzüge, Spitalszug)
- 2- permanent hospital trains (Permanenter Krankenzug)
- 3- railways company hospital tr. (Staatsbahnkrankenzug)
- 4- hospital tr. in sleeping cars (Schlafwagenkrankenzug)
- 5- infectious disease hospital trains (Infektionskrankenzug)
- 6- hospital trains operated by the Red Cross (4 tr. known)
- 7- hospital trains operated by the Sovereign Order of Malta
- 8- hospital trans under patronage (6 trains are known).
- 9- shuttle hospital trains (possibly Express?).

The patients for these were being in the railway stations and medical selection points of which many resided in the railway stations and the mail building of the railways.

On board some of the trains there were postal sections collecting, sorting and distributing the mail, with military personnel fulfilling postal tasks, under the fieldpost authority, and applying several types of cachets. Generally, these comprise an indication about the postal service like FELDPOST SORTIERSTELLE. Others, like the Sovereign Order of Malta, used only their specific official cachet to ascertain the fieldpost origin of the mail, transmitting the collected mail over to the railway stations or the permanent TPOs. These show the specific train code letter **A** to **G**.

The existence of a section for postal services aboard all such trains is not entirely certain. According to the general practice, it is possible that the postal activity may have been reduced to the collection and maybe the distribution of the mail. Probably some of the hospital trains travelled along certain well established routes, at least for some time, which could allow them to fulfill the function of collecting and sorting offices.

The military provenance of the mail was always certified by the application of the official cachets, which confers the trains the semi-postal attribute of a collecting office. As long as those services were not occurring within the Fieldpost which was complying to certain specific regulations and the personnel was under the authority of the Postal Directions of the Army, such cachets cannot be regarded as postal, beyond the simple censoring and collecting activities, with a view of transmitting the mail to the postal system, either military or civilian.

Yet, in my opinion, the very special character of the hospital trains does confer them the attribute of **provisional travelling offices**, acting in the interest of but outside the Fieldpost system itself.

Not all the details of this special service are known.

LISTA TRENURILOR SUB PATRONAJ ȘI A ALTOR TRENURI SANITARE SPECIALE

THE LIST OF THE HOSPITAL TRAINS UNDER PATRONNAGE AND OTHER SPECIAL HOSPITAL TRAINS

Tren spital Crucea Roșie	Spitalszug Österreichischer Rotes Kreuz	Red Cross hospital train
Tren spital Crucea Roșie	Spitalszug Ungarisches Rotes Kreuz (Nr. 34)	Red Cross hospital train
Tren spital Crucea Roșie	Spitalszug Rotes Kreuz Steyermark	Red Cross hospital train
Tren spital Crucea Roșie	Spitalszug Kasselik / Rotes Kreuz	Red Cross hospital train
Tren spital sub patronaj	Spitalszug Fürst Schwarzenberg (Nr. 35)	Sponsored hospital train
Tren spital sub patronaj	Permanenter Krankenzug Erzherzogin Augustza (41)	Sponsored hospital train
Tren spital sub patronaj	Permanenter Krankenzug Clary	Sponsored hospital train
Tren spital sub patronaj	Spitalszug Graf Karoly	Sponsored hospital train
Tren spital sub patronaj	Spitalszug Wiener Freiwillige Rettungs-Gesellschaft	Sponsored hospital train
Tren spital sub patronaj	Spitalszug Anglobank	Sponsored hospital train
Tren navetă, regim neclar.	Krankenpendelzug 19 (4 Armee-Etappenkommando)	Shuttle train, status uncertain

P. K. No. 19. FELDPPOSTSORTIERSTELLE

K. u. k. Staatsbahnkrankenzug No. 54
Wien, 1/1. Feldpostsortierstelle

K. u. k. Spitalszug Nr. 30
Feldpost-Sortierstelle Wien I/1

Spitalszug 24
Feldpostsortierstelle
Wien 1/1

K. u. k. Spitalszug Nr. 32.
WIEN 1/1, FELDPPOST SORTIERSTELLE

Ads. P. Schönbach, P. 21. 1. 1877
K. u. k. Spitalszug Nr. 27.
WIEN, I
Feldpostsortierstelle

Perm. Krankenzug Nr. 42
Wien, I/1.
Feldpost Sortierstelle

Spitalszug No. 34
des ungarischen Roten Kreuzes
Kassa, 1/1

MILITÄR-SANITÄTSPFLEGE
FÜRST SCHWARZENBERG
SPITALSZUG Nr. 35

Erzherzogin Augustia főhercegnőny
P. Krankenzug 41. Á. Betegszállító vonata
Oberleitung: Budapesti Városi Társaság
Főparancsnok: Budapesti Városi Társaság

CATALOG / CATALOGUE:

P = puncte / points;

Nr.	OPMA / TFPO	RUTA / ROUTE	Tip Type	Data / Date	P =
TA2- 1	P.K. No. ... FELDPPOSTSORTIERSTELLE		A41a	1914 - 1918	550
TA2- 2	K.u.k. Staatsbahnkrankenzug No. ... / WIEN, 1/1. Feldpostsortierstelle		A41b	1914 - 1918	450
TA2- 3	K.u. k. Spitalszug Nr. ... / Feldpost - Sortierstelle / WIEN, 1/1		A41c	1914 - 1918	350
TA2- 4	Spitalszug Nr. ... / Feldpostsortierstelle / WIEN 1/1.		A41d	1914 - 1918	450
TA2- 5	(stema / coat of arms) / K.u.k. Spitalszug Nr. ... / WIEN 1/1 / FELDPPOST SORTIERSTELLE		A41e	1914 - 1918	450
TA2- 6	K.und k. Spitalszug Nr. ... / WIEN, 1. / Feldpostsortierstelle.		A41f	1914 - 1918	450
TA2- 7	Perm. Krankenzug Nr. ... / WIEN, 1/1. / Feldpost Sortierstelle		A41g	1914 - 1918	550
TA2- 8	SOUV. MALTESER RITTERORDEN GROSSPRIORAT von BÖHMEN u. ÖSTERREICH SPITALSZUG (A ... G)		A41h	1914 - 1918	250
TA2- 9.1	(trenuri Crucea Roşie) (trains of the Red Cross)		A41i	1914 - 1918	750
TA2- 9.2	(trenuri sub patronaj) / (trains under patronage)			1914 - 1918	R
TA2- 9.3	(trenuri navetă) / (shuttle trains)			1914 - 1918	RR

Courtesy, coll. Dr. Brian Robertson

ȘTAMPILE ALE ALTOR TRENURI MILITARE

A3

CANCELS OF OTHER MILITARY TRAINS

CATALOG / CATALOGUE:

P = puncte / points;

Nr.	OPMA / TFPO	RUTA / ROUTE	Tip Type	Data / Date	P =
TA3- 1	K.u.k. Prislopbahn		A42a		RR
TA3- 2.1	PORTOFREI / Etappenbereich Felsőborgó		A42b		1500
TA3- 2.2	K.U.K. UMSCHLAGPLATZ / DORNA VOLGY.		A42c		RRR
TA3- 3	Kuk Waldbahn Gy. Szt. Miklos.		(A42d)		RRR
TA3- 4	Calea ferată Fleimstalbahn The Fleimstalbahn railways		?		?
TA3- 5	Calea ferată Grödnerbahn The Grödnerbahn railways		?		?

SPIITALSZUG C. DES SOUV. MALTESER-RITTER-ORDENS.

Courtesy, coll. Dr. Brian Robertson